

DOI : 10.33274/2079-4819-2021-74-1-55-64

JEL : O15, R23, J62, J61, J19

УДК 314.74

Яковенко Ю. В.,
аспірант

Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського,
м. Кривий Ріг, Україна,
e-mail : yakovenko@donnuet.edu.ua

МІГРАЦІЙНІ ПОТОКИ У СВІТІ: ОБСЯГИ, НАПРЯМИ, ПРИЧИНИ ЗРОСТАННЯ

UDC 314.74

Yakovenko Yu.V.,
PhD student

Mykhailo Tuhon-Baranovskyi Donetsk
National University of Economics and Trade,
Kryvyi Rih, Ukraine,
e-mail: yakovenko@donnuet.edu.ua

MIGRATION FLOWS IN THE WORLD: VOLUMES, DIRECTIONS, GROWTH REASONS

Мета. Мета статті полягає в аналізі та оцінці обсягів, напрямів, причин зростання міграційних потоків у світі і визначенні заходів щодо мінімізації їх негативного ефекту.

Методи. У процесі дослідження питання встановлення обсягів, напрямів та причин зростання міграційних потоків у світі було використано загальнонаукові методи наукового пізнання. Метод абстрагування використано під час виокремлення міграційно активних регіонів. Метод групування використано під час визначення чисельності трудових емігрантів з країн Східної Європи у 2010–2019 роках. Метод порівняння використано під час зіставлення частки трудових мігрантів у загальній структурі трудового населення регіонів світу у 2013 та 2017 роках. Метод синтезу використано під час конкретизації чисельності трудових мігрантів у Африці в розрізі інтеграційних об'єднань у 2017 році. Методи індукції, конкретизації та абстрагування використано для визначення причин та напрямів трудової еміграції до арабських держав регіону Близького Сходу.

Результати. У статті розглядаються напрями трудової міграції у світі. Проведено детальний аналіз причин та напрямів трудових міграційних потоків до країн ЄС. Визначено основні напрями трудової еміграції до країн ЄС: Європа — Європа (імміграція з країн Східної Європи до країн ЄС) та Африка — Європа (імміграція з країн Африки до країн ЄС). Узагальнено обсяги трудової еміграції за напрямом Європа-Європа в розрізі країн-донорів Східної Європи. Сформовано, конкретизовано та узагальнено основні причини трудової міграції у Африканському регіоні. Визначено, що, незважаючи на значні обсяги трудової еміграції до країн ЄС, характерною особливістю Африканського регіону є переважання саме внутрішньорегіональної трудової міграції (складає 80 %). Окреслено основні причини зменшення чисельності офіційної трудової міграції з країн Африки до країн ЄС (посилення вимог «міграційного законодавства» ЄС; міграційна криза ЄС у 2015 році; бажання уникати додаткових податкових платежів та збереження можливості отримання фінансової допомоги). Узагальнено основні причини та напрями зростання трудової міграції у Азійському регіоні. Встановлено, що найбільша чисельність трудових мігрантів у Азійському регіоні мігрує як в межах регіону (більша кількість мігрантів у країнах з більш високим рівнем доходу), так і до арабських держав регіону Близького Сходу. Визначено держави регіону Близького Сходу, які у 2018 році були найбільшими реципієнтами.

© Ю. В. Яковенко, 2021

Ключові слова: міграція, трудова міграція, еміграція, імміграція, причина, міграційний потік.

Постановка проблеми. Міграційні процеси, притаманні людському суспільству, неодноразово були одним з ключових напрямів економічного зростання держав. Згідно з аналітичними даними ООН, станом на кінець 2020 року чисельність міжнародних мігрантів становила 281 млн осіб [18]. Найбільш «міграційно активним» континентом у 2020 році був Європейський (87 млн осіб). Країни Північної Америки (59 млн осіб), Північної Африки та Західної Азії (по 50 млн осіб кожна) прийняли набагато менше міжнародних мігрантів. Незважаючи на низку переваг для країн-реципієнтів (країни, що приймають іммігрантів з інших країн), міжнародна міграція створює чимало проблем для соціально-економічного розвитку, до яких Міжнародний валютний фонд відносить вищу конкуренцію за робочі місця на місцевому ринку праці, надлишковий попит на державні послуги, потенційне навантаження на державні фінанси та відчутну загрозу для соціальної згуртованості місцевого населення [13]. Дослідження обсягів, напрямів та причин міграційних потоків дозволить встановити сучасний стан міграційних процесів у світі, окреслити заходи щодо зменшення негативного впливу цього явища на економічні процеси.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання вивчення обсягів, напрямів і причин зростання міграційних потоків у світі ставало предметом дослідження в низці наукових праць. Вінченцо Бове та Леандро Елія (Vincenzo Bove та Leandro Elia) акцентували свою увагу на аналізі впливу імміграції на розвиток країни призначення [21]. Джозеф Чамі (Joseph Chamie), ознайомившись з динамікою міграційного розвитку у світі за останні 60 років, дійшов висновку, що «держави повинні подвоїти свої зусилля щодо вирішення проблем національної прикордонної безпеки та основних прав людини мігрантів, біженців та шукачів притулку» [3]. Дослідник акцентував увагу на необхідності створення спільних програм між

країнами-донорами, країнами проміжної дислокації та країнами-реципієнтами щодо мінімізації міграційних потоків, зменшення впливу глобальних викликів на легальні міграційні рухи, таких як коронавірус. Проте найбільшу увагу питанню вивчення обсягів, напрямів і причин зростання міграційних потоків у світі приділяють міжнародні організації, такі як: Міжнародна організація міграції (МОМ), Міжнародна організація праці (МОП), Департамент з економічних і соціальних питань ООН (вивчають причини і напрями міграції), Світовий Банк, Міжнародний валютний фонд (акцентують увагу на економічному ефекті міграції), Організація економічного співробітництва та розвитку тощо. Незважаючи на це, проблема встановлення причин зростання та прогнозованих обсягів міграційних потоків у світі потребує подальшого вивчення, з огляду на загострення глобальних ризиків для людства.

Мета статті — здійснення аналізу та оцінки обсягів, напрямів, причин зростання міграційних потоків у світі і визначення заходів щодо мінімізації їх негативного ефекту.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інтенсифікація міграційних потоків у світі, згідно з оцінками ООН, спостерігається з 70-х років XX століття. Незважаючи на вплив пандемії коронавірусу у світі та закриття кордонів, міграційні потоки (кількість мігрантів, які в'їжджають або виїжджають з країни протягом певного періоду [12]) у 2020 році продовжили зростання. Так, у 2020 році, порівняно з 2019 роком, загальна чисельність міжнародних мігрантів (будь-які особи, які змінюють свою країну звичайного проживання [20]) зросла на 9 млн осіб (з 272 до 281 млн осіб). Міжнародна організація міграції наголошує, що «більшість людей мігрують за кордон з причин, пов'язаних з роботою, сім'єю та навчанням ... інші люди залишають свої домівки та країни з ряду вагомих, а часом і трагічних причин, таких як конфлікт, переслідування та катастрофи» [14].

Аналіз міграційних потоків у світі передбачає розподіл країн на країни-донори (країни, населення яких має намір і можливість здійснювати міграцію до інших країн під впливом різноманітних чинників) та країни-реципієнти. Згідно з даними МОП, у 2017 р. у всьому світі налічувалось 164 млн трудових мігрантів. Майже половина (46,9 %) усіх трудових мігрантів знаходилась у двох субрегіонах: Північній Америці та Північній, Південній, Західній Європі [9].

Оцінка обсягів та напрямів міграційних потоків у світі була здійснена у п'ять етапів.

Перший етап. Оцінка потоків трудових мігрантів у світі залежно від рівня доходу на

душу населення в країнах-донорах і країнах-реципієнтах.

У 2017 році 111 млн осіб (68 %) робітників-мігрантів (особа, яка мігрує з однієї країни в іншу (або яка мігрувала з однієї країни в іншу) з метою працевлаштування не за власний рахунок [12]) здійснювали трудову діяльність в країнах з високим рівнем доходу. Ще у 2017 році 47 млн робітників-мігрантів (29 %) проживали в країнах із середнім рівнем доходу, 5,6 млн (3,4 %) — у країнах з низьким рівнем доходу [14]. Загалом розподіл кількості трудових мігрантів у загальній чисельності працездатного населення країн-реципієнтів є неоднорідним (табл. 1).

Таблиця 1

Розподіл трудових мігрантів за групами країн з різним рівнем доходу (відповідно до класифікації Світового Банку) (розроблено автором на основі [9])

Показник	Країни з низьким доходом	Країни з доходом нижче середнього	Країни із середнім рівнем доходу	Країни з високим рівнем доходу
Чисельність трудових мігрантів у 2017 (% співвідношення)	3,4	10,1	18,6	67,9
Чисельність трудових мігрантів у 2013 (% співвідношення)	2,4	11,3	11,7	74,7
Частка трудових мігрантів у загальній чисельності працездатного населення регіону у 2017 році, %	1,9	1,4	2,3	18,5
Частка трудових мігрантів у загальній чисельності працездатного населення регіону у 2013 році, %	1,4	1,5	1,4	16,3

З 2013 по 2017 рік у країнах з високим рівнем доходу відбулося падіння частки трудових мігрантів на 7 процентних пунктів (із 75 % до 68 %), тоді як у країнах із середнім рівнем доходу спостерігалось її збільшення (з 12 % до 19 %). МОМ та МОП пояснюють це тим, що «на цей очевидний зсув вплинуло економічне зростання в країнах із середнім рівнем доходу та / або зміни в законодавстві про трудову імміграцію в країнах з високим рівнем доходу» [9; 14].

Розподіл трудових емігрантів за регіональним принципом чітко відображає основні міграційні центри, які сформовані країнами-реципієнтами (рис. 1).

У 2017 році порівняно з 2013 р. зросла частка трудових мігрантів у Арабських державах (країнах Аравійського півострову) на

5,2 %. Загалом у світі спостерігалось зростання частки трудових мігрантів у загальній структурі трудового населення 0,3 процентних пункти — з 4,4 % до 4,7 %. Активне зростання попиту на трудових мігрантів (зокрема чоловіків) ООН та МОП пояснюють тим, що «багато з цих робітників є фізичними працівниками, які в основному залучені до роботи в будівельному секторі» [9].

Другий етап. Оцінка обсягів та напрямів міграційних потоків Європейського регіону. Оцінка обсягів міграційних потоків Європейського регіону, зважаючи на особливості економічного потенціалу країн, розглянуто у двох основних напрямках: Європа — Європа (імміграція з країн Східної Європи до країн ЄС) (рис. 2); Африка — Європа (імміграція з країн Африки до країн ЄС) (рис. 3).

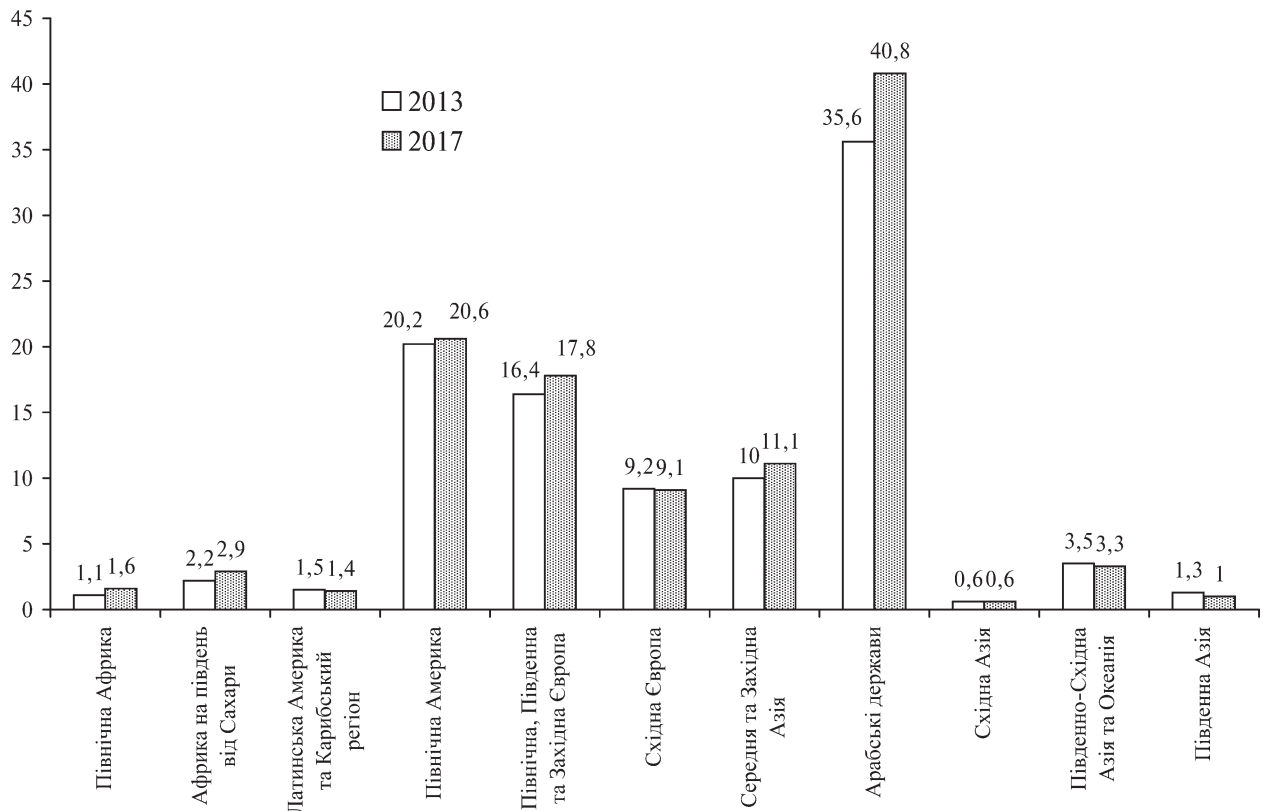

Рис. 1. Частка трудових мігрантів у загальній структурі трудового населення регіонів світу у 2013 та 2017 роках (складено автором на основі [9])

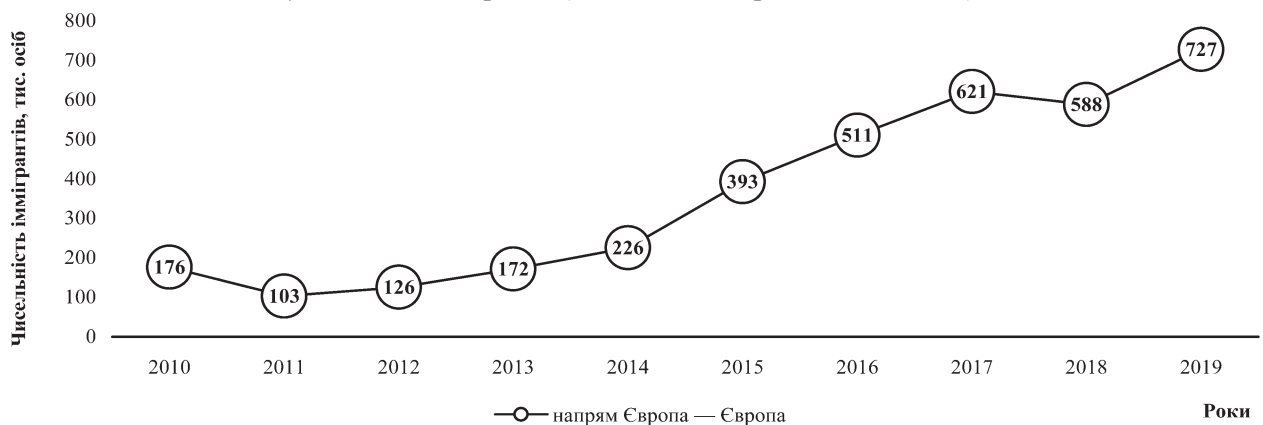

Рис. 2. Динаміка імміграційних потоків до країн ЄС з країн Східної Європи у 2010–2019 роках (складено автором на основі [4])

Найбільша чисельність іммігрантів з прямом Європа — Європа прибуває з України, Молдови, Грузії, Білорусі (табл. 2)

Таблиця 2

Чисельність трудових емігрантів з країн Східної Європи у 2010–2019 роках
(розроблено автором на основі [4; 5])

Країна	Чисельність іммігрантів, що прибули до країн ЄС, тис. осіб									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Україна	128,9	81,9	107,7	151,2	208,6	375,4	486,7	580,1	535,0	659,6
Молдова	34,6	14,7	9,0	10,1	7,6	8,9	8,8	9,2	8,7	10,4
Білорусь	4,6	2,6	4,9	5,5	5,5	5,8	11,7	26,5	33,2	40,8
Грузія	6,8	2,8	3,2	4,2	3,2	1,7	1,8	2,5	6,8	12,4
Вірменія	0,8	0,8	0,7	0,7	0,8	0,8	1,0	1,2	1,8	2,1
Азербайджан	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,6	1,5	2,6	2,3

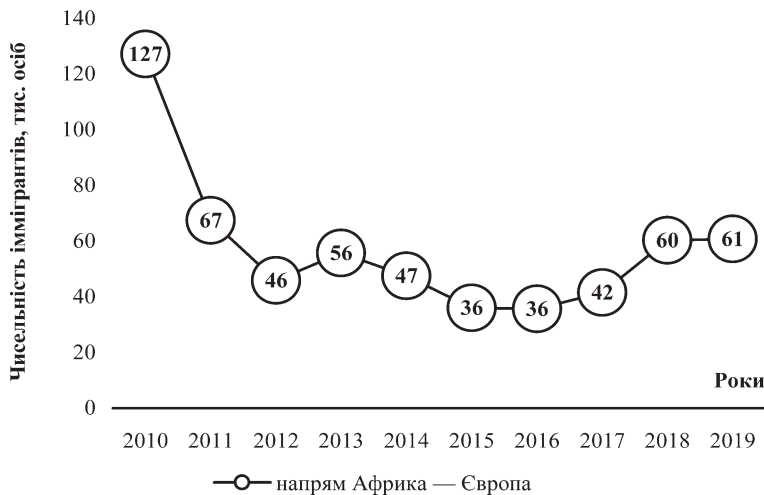

Рис. 3. Динаміка імміграційних потоків до країн ЄС з країн Африки у 2010–2019 роках (складено автором на основі [4])

Зростання чисельності іммігрантів, що прибули до країн ЄС з країн Східної Європи (у т. ч. з України), свідчить про те, що «основною моделлю міграційної поведінки є саме циркулярна міграція» [5]. Майже для усіх країн Східної Європи (окрім Вірменії) характерним є зростання еміграційних потоків до країн ЄС за рахунок зменшення трудової міграції до Російської Федерації. Суттєве зростання еміграції українських громадян до ЄС, починаючи з 2013 року, відбулося «внаслідок економічної кризи і падіння національної валюти після анексії Криму та початку збройної агресії Росії» [5]. Важливим фактором, що здійснює «додаткові складнощі при підрахунку трудових мігрантів з Молдови пов'язані із поширеним явищем набуття громадянства Румунії, що дозволяє їм на простіших умовах працевлаштуватися у країнах ЄС» [5]. Зростання чисельності трудових емігрантів з Білорусі з 2016 року, зокрема до Польщі, викликана декількома чинниками (вища заробітна плата у Польщі; запровадження Польщею спрощеної системи працевлаштування для білорусів, «розширення міграційної географії» інших трудових мігрантів у Польщі, зокрема українців).

Основними причинами зменшення чисельності офіційної трудової міграції з країн Африки до країн ЄС є: посилення вимог «міграційного законодавства» ЄС; міграційна криза ЄС у 2015 році; бажання африкансько-

го населення мігрувати нелегально (щоб уникати додаткових податкових платежів) та зі статусом біженця (щоб отримати фінансову допомогу).

Третій етап. Оцінка обсягів та напрямів міграційних потоків у Африканському регіоні. У 2014 році з 15,9 млн загальної чисельності емігрантів з Африки 8,3 млн осіб (4,7 млн чоловіків та 3,6 млн жінок), за даними Комісії Африканського союзу, були саме трудовими мігрантами [16]. У 2017 році орієнтовна чисельність трудових мігрантів, що здійснювали перемі-

щення як в межах Африки, так і поза її межі, становила майже 13 млн осіб [16]. За оцінками МОП, «трудова міграція в Африці здебільшого є внутрішньорегіональною (80 %) і головним чином характеризується міграцією низькокваліфікованих робітників» [7].

Зважаючи на наявність величезної кількості міждержавних інтеграційних об'єднань у Африці, аналіз міграційних потоків здійснено з урахуванням зведених даних (рис. 4).

Загалом найбільша кількість трудових мігрантів зафіксована у країнах, що входять до складу Спільноти держав Сахель-Сахари. При цьому спостерігається значна диференціація розподілу трудових мігрантів у інтеграційних об'єднаннях (від 800 тис. до 6 млн). Розподіл трудових мігрантів у межах країн Африки пояснюється економічними чинниками (більша кількість мігрантів в країнах з більш високим рівнем доходу). Окрім того, МОП зазначає, що «важливою характеристикою трудової міграції всередині Африки є те, що вона не повністю і не систематично реєструється.... Тому як добровільна, так і регулярна міграція робочої сили не входять у більшість існуючих систем моніторингу. Торгівля людьми та дитяча праця є головними проблемами на континенті» [1].

Четвертий етап. Оцінка обсягів та напрямів міграційних потоків країн Азійського регіону. Згідно з даними МОП та МОМ, «міграція для працевлаштування є домінантною формою міграції в Азіатсько-Тихоокеансько-

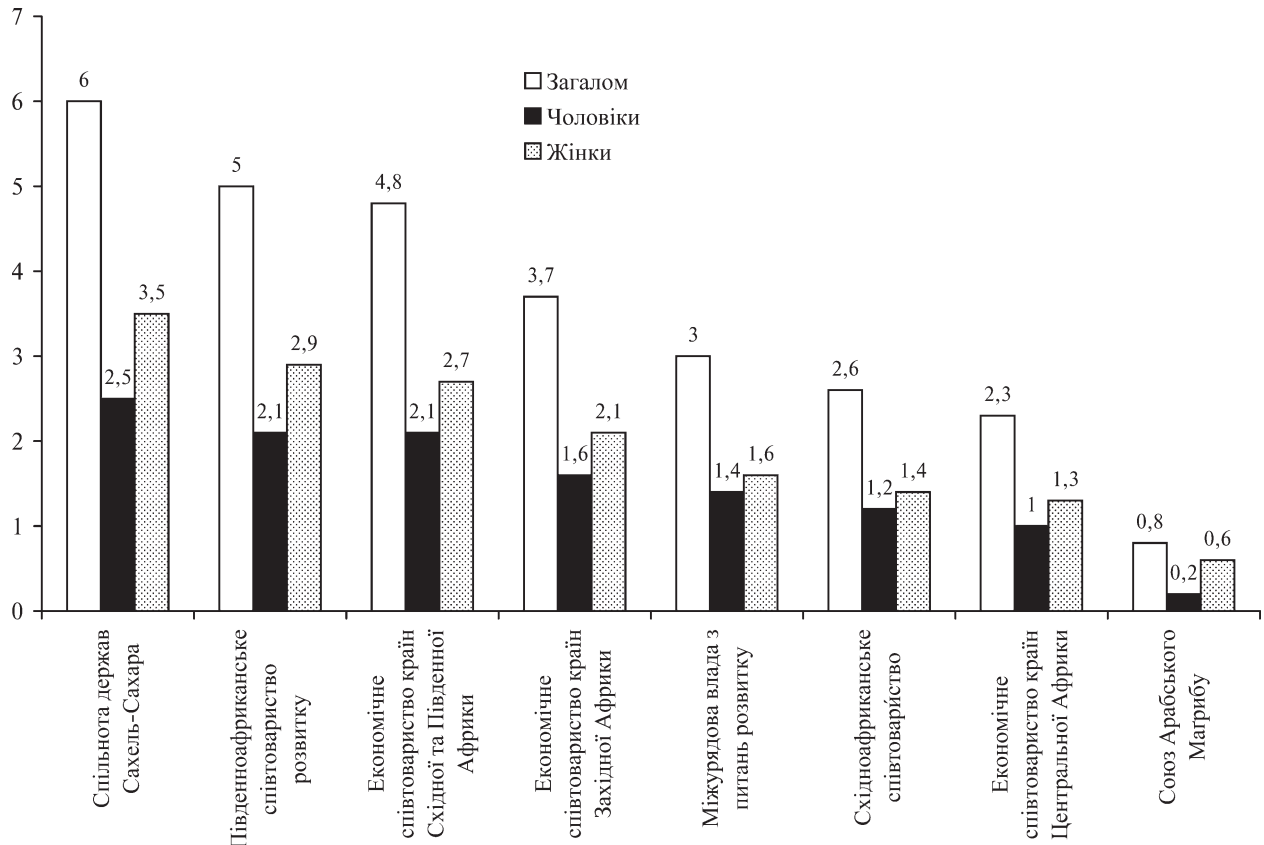

Рис. 4. Чисельність трудових мігрантів у Африці в розрізі інтеграційних об'єднань у 2017 році (мільйонів осіб) (складено автором на основі [1])

му регіоні. До пандемії COVID-19 їх чисельність становила 10 млн осіб, з яких майже половина були жінками» [8].

Особливе місце у трудових міграційних потоках посідають арабські держави регіону Близького Сходу (відповідно до класифікації МОП). За оцінками МОП, «арабські держави регіону Близького Сходу приймають 13,9 відсотка робітників-мігрантів у всьому світі, більшість з яких — з Південно-Східної та Південної Азії» [8].

У Південно-Азійському регіоні розташовано найбільше країн-донорів. У Південній Азії (Індія, Пакистан, Афганістан, Непал, Бангладеш, Шрі Ланка) інтенсивна міграція

робочої сили відбувається як на внутрішньо-регіональному, так і на міжрегіональному рівнях [10] (табл. 3)

Найбільша чисельність трудових емігрантів у Південній Азії у 2017 році припадає на Бангладеш (понад 1 млн осіб). Найменшу чисельність трудових емігрантів у 2017 році було зафіксовано зі Шрі Ланки (понад 200 тис. осіб).

П'ятий етап. Оцінка обсягів та напрямів міграційних потоків арабських держав регіону Близького Сходу (відповідно до класифікації МОП).

Згідно з оцінками МОП, «в 2017 році арабські держави прийняли 23 млн робітни-

Таблиця 3

Чисельність трудових емігрантів з країн Південної Азії у 2008–2017 роках
(складено автором на основі [10])

Країна	Чисельність трудових емігрантів, осіб									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Бангладеш	875055	475278	390702	568062	607798	409253	425684	555881	757731	1008525
Індія	784354	608002	639901	637337	746349	819701	805005	784152	520938	391024
Пакистан	430314	403528	362904	456893	638587	622714	752466	946571	839353	496286
Непал	—	219965	294094	354716	384665	450889	519638	499102	403693	382871
Шрі Ланка	250449	247126	267507	262961	282447	293218	300703	263443	242930	212162

ків-мігрантів, з яких 9 млн (39 %) становили жінки [6]. Загалом найбільші потоки трудової міграції здійснюються з країн Південної Азії та Африки (Судан, Сомалі, Ефіопія, Кенія). Офіційні дані Міністерства праці та соціальних питань Ефіопії (MoLSA) свідчать, що близько 500 000 ефіопських робітників-мігрантів регулярно мігрували між країнами Близького Сходу з 2011 по 2013 рік [17].

Щодо причин трудової еміграції з країн Африки до арабських держав регіону Близь-

кого Сходу, МОП, Філіп Л. Мартін (Martin, P.) та Фройлан Маліт (Malit, Jr.F.) зазначають, що основними чинниками є «високий ступінь регульованості міграційних шляхів до Європейського Союзу (ЄС), значний попит на робочу силу в країнах Близького Сходу, а також високий рівень безробіття в африканських країнах» [11; 15].

Найбільшими країнами-донорами для держав Близького Сходу є держави Південної Азії (табл. 4).

Таблиця 4

Чисельність трудових емігрантів з держав Південної Азії до арабських держав Близького Сходу у 2018 році (складено автором на основі [2; 6])

Країни-реципієнти	Чисельність трудових мігрантів з країн донорів, тис. осіб						
	Філіппіни	Індія	Пакистан	Непал	Шрі Ланка	Бангладеш	Індонезія
Саудівська Аравія	410	72	101	41	36	257	6
ОАЕ	251	112	209	60	33	3	1
Катар	116	34	21	103	51	77	1
Оман	24	36	27	3	8	73	1
Кувейт	102	58	0	18	47	28	1
Бахрейн	20	9	6	5	3	1	0

Висновки. Таким чином, у ході дослідження було встановлено, що міграційні потоки зростають, починаючи з 1990 року; найбільш міграційно активними регіонами є Європа та Азія; трудові міграційні потоки до країн ЄС здійснюються двома основними шляхами (Європа — Європа та Африка — Європа); для країн Африки притаманна міжконтинентальна трудова міграція; трудові мігранти в Азійському регіоні мігрують до країн Близького Сходу та країн Північної та Північно-Східної Азії (країн, що мають вищий рівень доходу порівняно з країнами-донорами).

Список літератури

1. African Union Commission and JLP partners (ILO, IOM, UNECA) (2020). Report On Labour Migration Statistics In Africa. Second Edition (2017). Available at : https://au.int/sites/default/files/documents/39323-doc-web254_184-10_english_2nd_edition_of_the_africa_labor_migration_statistics.pdf (in Eng).
2. Asian Development Bank Institute (ADB), the Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), and the International Labour Organization (ILO) (2020).

Innovative Approaches For The Management Of Labor Migration In Asia. Available at : <https://www.adb.org/sites/default/files/publication/561211/adbi-innovative-approaches-management-labor-migration-asia.pdf> (in Eng).

3. Chamie, J. (2020). International Migration amid a World in Crisis. *Journal on Migration and Human Security*. 8 (3):230-245. doi :10.1177/2331502420948796 (in Eng).
4. Eurostat (2021). EC data browser. Available at : https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/MIGR_RESFIRST__custom_928233/default/table?lang=en (in Eng).
5. Фонд Фрідріха Еберта (2021). Трансформації трудової міграції з України до ЄС під час пандемії Covid-19. URL : <https://europewb.org.ua/wp-content/uploads/2021/03/Trudova-migratsiya.pdf> (in Ukr).
6. International Labor Organization. Labour Migration. Available at : <https://www.ilo.org/beirut/areasofwork/labour-migration/lang-en/index.htm> (in Eng.).
7. International Labour Organization (2021). Labour Migration. Available at : https://www.ilo.org/africa/areas-of-work/labour-migration/WCMS_670561/lang-en/index.htm (in Eng).

8. International Labour Organization (2021). Labour Migration in Asia and the Pacific. Available at : https://www.ilo.org/asia/areas/labour-migration/WCMS_634559/lang-en/index.htm (in Eng).
9. International Labour Organization (2018). ILO Global Estimates on International Migrant Workers — Results and Methodology. 2nd ed. Available at : https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/-dgreports/-dcomm/-publ/documents/publication/wcms_652001.pdf (in Eng).
10. International Labour Organization (2018). International labour migration statistics in South Asia: Establishing a subregional database and improving data collection for evidence-based policymaking. Available at : [https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/-asia/-ro-bangkok/-sro-\(new_delhi\)/documents/publication/wcms_645286.pdf](https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/-asia/-ro-bangkok/-sro-(new_delhi)/documents/publication/wcms_645286.pdf) (in Eng).
11. International Labour Organization (2017). Common interests, shared goals: Promoting decent work from Asia and Africa to the Middle East. Available at : https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/-arabstates/-ro-beirut/documents/meetingdocument/wcms_578736.pdf (in Eng).
12. International Labour Organization (2015). ILO background note: the contribution of labour migration to improved development outcomes. Mainstreaming of migration in development policy and integrating migration in the post-2015 UN Development Agenda. Geneva: [5 August 2015]. Available at : http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/-ed_protect/-protrav/-migrant/documents/genericdocument/wcms_220084.pdf (in Eng).
13. International Monetary Fund (2020). The Macroeconomic Effects Of Global Migration. Available at : <https://www.imf.org/~media/Files/Publications/WEO/2020/April/English/ch4.ashx> (in Eng).
14. International Organization for Migration (2019). World Migration Report 2020. Available at : https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/wmr_2020.pdf (in Eng).
15. Martin, P., Malit, Jr.F. (2017). A new era for labour migration in the Gulf. Available at : <http://www.tplondon.com/journal/index.php/ml/article/> (in Eng).
16. Policy Department, Directorate-General for External Policies of EU (2020). Intra-African Migration. Available at : http://www.epgencms.europarl.europa.eu/cmsdata/upload/3941a379-9f95-47ab-8d2a-0af7f392bea3/Study_Intra-Africa_Migration.pdf (in Eng).
17. RMMS, Regional Mixed Migration in the Horn of Africa and Yemen in 2016: 3rd Quarter Trend Summary and Analysis, September 2016. Available at : <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/RMMS%20Mixed%20Migration%20Trends%20Q3%202016.pdf> (in Eng).
18. United Nations Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2020). International Migration 2020 Highlights. Available at : <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/International%20Migration%202020%20Highlights.pdf> (in Eng).
19. United Nations (2012). Toolkit on International Migration. Available at : https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/publications/others/docs/toolkit_DESA_June%202012.pdf (in Eng).
20. United Nations (1998). Available at : https://unstats.un.org/unsd/publication/SeriesM/SeriesM_58rev1E.pdf (in Eng).
21. Vincenzo Bove, Leandro Elia (2017). Migration, Diversity, and Economic. Available at : <https://reader.elsevier.com/reader/sd/pii/S0305750X16304466?token=C4DCED6325420DDDB97F21C9A46C75BD912A7C62D952775D7BF99D44839BEF70CDD6104> (in Eng).

References

1. African Union Commission and JIMP partners (ILO, IOM, UNECA) (2020). Report On Labour Migration Statistics In Africa Second Edition. Available at : https://au.int/sites/default/files/documents/39323-doc-web254_184-10_english_2nd_edition_of_the_africa_labor_migration_statistics.pdf (in Eng).
2. Asian Development Bank Institute (ADBI), the Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), and the International Labour Organization (ILO) (2020). Innovative Approaches For The Management

Of Labor Migration In Asia. Available at : <https://www.adb.org/sites/default/files/publication/561211/adbi-innovative-approaches-management-labor-migration-asia.pdf> (in English).

3. Chamie, J. (2020). International Migration amid a World in Crisis. *Journal on Migration and Human Security*. 8 (3):230-245. doi:10.1177/2331502420948796 (in English).

4. Eurostat (2021). EC data browser. Available at : https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/MIGR_RESFIRST__custom_928233/default/table?lang=en (in English).

5. Friedrich Ebert Foundation (2021). *Transformatsii trudovoi mihratsii z Ukrainy do YeS pid chas pandemii Covid-19* [Transformations of labour migration from Ukraine to the EU during the Covid-19 pandemic]. URL : <https://europewb.org.ua/wp-content/uploads/2021/03/Trudova-migratsiya.pdf> (in Ukrainian).

6. International Labor Organization. Available at : <https://www.ilo.org/beirut/areasof-work/labour-migration/lang-en/index.htm> (in English.).

7. International Labour Organization (2021). Labour Migration in Africa. Available at : https://www.ilo.org/africa/areas-of-work/labour-migration/WCMS_670561/lang-en/index.htm (in English).

8. International Labour Organization (2021). Labour Migration in Asia and the Pacific. Available at : https://www.ilo.org/asia/areas/labour-migration/WCMS_634559/lang-en/index.htm (in English).

9. International Labour Organization (2018). ILO Global Estimates on International Migrant Workers — Results and Methodology. 2nd ed. Available at : https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/-dgreports/-dcomm/-publ/documents/publication/wcms_652001.pdf (in English).

10. International Labour Organization (2018). International labour migration statistics in South Asia: Establishing a subregional database and improving data collection for evidence-based policymaking. Available at : [https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/-asia/-ro-bangkok/-sro-\(new_delhi/documents/publication/wcms_645286.pdf](https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/-asia/-ro-bangkok/-sro-(new_delhi/documents/publication/wcms_645286.pdf) (in English).

11. International Labour Organization (2017). Common interests, shared goals: Pro-

moting decent work from Asia and Africa to the Middle East. Available at : https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/-arabstates/-ro-beirut/documents/meetingdocument/wcms_578736.pdf (in English).

12. International Labour Organization (2015). ILO background note: the contribution of labour migration to improved development outcomes. Mainstreaming of migration in development policy and integrating migration in the post-2015 UN Development Agenda. Geneva: [5 August 2015]. Available at : http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/-ed_protect/-protrav/-migrant/documents/genericdocument/wcms_220084.pdf (in English).

13. International Monetary Fund (2020). The Macroeconomic Effects Of Global Migration. Available at : <https://www.imf.org/~media/Files/Publications/WEO/2020/April/English/ch4.ashx> (in Eng).

14. International Organization for Migration (2019). World Migration Report 2020. Available at : https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/wmr_2020.pdf (in English).

15. Martin, P., Malit, Jr. F. (2017). A new era for labour migration in the Gulf. Available at : <http://www.tplondon.com/journal/index.php/ml/article/> (in English).

16. Policy Department, Directorate-General for External Policies of EU (2020). Intra-African Migration.. Available at : http://www.epgencms.europarl.europa.eu/cmsdata/upload/3941a379-9f95-47ab-8d2a-0af7f392bea3/Study_Intra-Africa_Migration.pdf (in English).

17. RMMS, Regional Mixed Migration in the Horn of Africa and Yemen in 2016: 3rd Quarter Trend Summary and Analysis, September 2016. Available at : <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/RMMS%20Mixed%20Migration%20Trends%20Q3%202016.pdf> (in English).

18. United Nations Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2020). International Migration 2020 Highlights. Available at : <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/International%20Migration%202020%20Highlights.pdf> (in English).

19. United Nations (2012). Toolkit on International Migration. Available at : <https://www.>

un.org/en/development/desa/population/migration/publications/others/docs/toolkit_DESA_June%202012.pdf (in English).

20. United Nations (1998). Available at : https://unstats.un.org/unsd/publication/SeriesM/SeriesM_58rev1E.pdf (in English).

21. Vincenzo Bove, Leandro Elia (2017) Migration, Diversity, and Economic. Available at : <https://reader.elsevier.com/reader/sd/pii/S0305750X16304466?token=C4DCED6325420DDDB97F21C9A46C75BD912A7C62D952775D7BF99D44839BEF70CDD6104> (in Eng).

Objective. *The objective of the article is to analyze and evaluate the volumes, directions, growth reasons of migration flows in the world and determine measures to minimize their negative effect.*

Methods. *In the process of establishing the volumes, directions and growth reasons of migration flows in the world, general scientific methods of scientific knowledge are used. The abstraction method is used to determine the migration-active regions. The grouping method is applied to determine the number of labour emigrants from Eastern European countries in 2010–2019. The comparison method is used for comparing the share of labour migrants in the total structure of the labour forces in the regions of the world in 2013 and 2017. The synthesis method is used to concretize the number of labour migrants in Africa in the context of integration associations in 2017. Methods of induction, concretization and abstraction are applied to determine the causes and directions of labour emigration in the Arab states of the Middle East.*

Results. *The article deals the directions of labour migration in the world. A detailed analysis of the reasons and directions of labour migration flows to the EU countries is carried out. The main directions of labour emigration to the EU countries are determined and include: Europe-Europe (immigration from Eastern Europe to EU countries) and Africa-Europe (immigration from Africa to EU countries). The volume of labour emigration in the direction of Europe-Europe in the context of Eastern Europe donor countries is summarized. The main reasons for labour migration in the African region are formed, concretized and generalized. It is determined that despite the significant volumes of labour emigration to the EU countries, a characteristic feature of the African region is the predominance of intraregional labour migration (80 %). The main reasons for the decrease in the number of official labour migration from African countries to the EU is identified (the stricter requirements «immigration legislation» EU; the EU migration crisis in 2015, the desire to avoid additional tax payments and preserve the possibility of receiving financial assistance). The main reasons and directions of the labour migration growth in the Asian region are summarized. It is determined that the largest number of labour migrants in the Asian region migrates both within the region (more migrants in countries with a higher income level) and to the Arab states of the Middle East. The states of the Middle East, which were the largest recipients in 2018, are identified.*

Key words: *migration, labour migration, emigration, immigration, reason, migration flow.*

Надійшла до редакції 11.05.2021